

شناسایی گونه‌های بندپایان

(بویژه حشرات مهم بهداشتی در محل دفن مواد زائد جامد شهری ارومیه)

نویسنده: ادا اهیمن عباسی

انتشارات پژوهشگر برتر

تهران ۱۳۹۶

سرشناسه : عباسی، ابراهیم، ۱۳۶۵ -
 عنوان و نام پدیدآور : شناسایی گونه های بندپایان (بویژه حشرات مهم بهداشتی در محل دفن مواد زاید جامد شهری ارومیه) // نویسنده ابراهیم عباسی.
 مشخصات نشر : تهران: پژوهشگر برتر، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری : ۱۲۰ ص.: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۴-۱۵-۰ ریال ۲۰۰۰۰۰
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : بندپایان -- ایران -- ارومیه -- شناسایی
 موضوع : Arthropod -- Iran -- Urmia -- Identification
 موضوع : مواد زاید -- ایران -- ارومیه
 موضوع : Waste products -- Iran -- Urmia
 موضوع : بندپایان ناقل -- ایران -- ارومیه -- شناسایی
 موضوع : Arthropod vectors -- Iran -- Urmia -- Identification
 رده بندی کنگره : ۹۴۲ ۱۲۹۶ الف / ۹۴۲۴ / ۴۵
 رده بندی دیسی : ۵۹۵ / ۰۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۵۱۷۳۴

نشانی مرکز نشر: تهران، بزرگراه شهید محلاتی - کدپستی: ۱۷۶۷۹۷۸۱۱۷
 دفتر مرکزی نشر: ۳۳۱۷۴۸۰۷ پیام پیر و ویرتار: ۳۳۱۶۹۴۰۶ سیستم پیامکی: ۰۲۱۳۳۱۶۹۴۰۶
 Email: info@bookpb.ir Site: www.bookpb.ir

نام کتاب: شناسایی گونه های بندپایان

نویسنده: ابراهیم عباسی

صفحه آرای: عفت اقرلو

طرح جلد: محمدحسین عین الهی

ناشر: پژوهشگر برتر

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۴-۱۵-۰

حق چاپ برای مؤلف و ناشر محفوظ می باشد.

پیشگفتار

بیش از ۷۰٪ مواد زائد جامد شهری را مواد آلی تشکیل می دهند، این خصوصیت محل های دفن، این نوع پسماندها را مکان مناسبی برای رشد و تکثیر انواع مختلف موجودات بخصوص بندپایان و حشرات نموده است. بنابراین مطالعه حاضر برای شناسایی فونستیک بندپایان و حشرات محل دفن زباله شهری با توجه به پارامترهای مدیریتی و راهبردی و استفاده از وسایل موجود در جهت بهبود شرایط موجود طراحی شده است. بدین منظور، نمونه های از پسماندهای رایج از جمله صید دستی، تور حشره گیری استفاده شد. نمونه های صید شده را ۷۰٪ به آزمایشگاه حشره شناسی دانشکده بهداشت منتقل شدند. پس از طبقه بندی اولیه بر اساس راسته، شناسایی کاملتر در سطح جنس و گونه با استفاده از کلیدهای معتبر انجام گردید.

در این مطالعه در کل تعداد ۱۴۳ نمونه از سطح محل دفن زباله (اعم از سطح زباله های قدیمی و جدید و سطح شیرابه) شهرستان ارومیه صید گردید. نمونه های صید شده در این مطالعه متعلق به چهار کلاس مختلف بندپایان شامل *Insecta Arachnida*, *Chilopoda*, *Crustacea* بودند. تعداد ۱۸۹۵ نمونه از کلاس *Insecta*، ۱ نمونه از کلاس *Arachnida*، ۴ نمونه از کلاس *Chilopoda* و ۱ نمونه از کلاس *Crustacea* بودند.

بطور کلی از کلاس *Arachnida* ۵ گونه *Platbau Haplocephalus silvestris*، *Agelenopsis spp.*، *Drassodes neglectus*، *Steatode payculliana*، *Chispinnen* شناسایی شد. فراوانترین گونه صید شده از کلاس عنکبوتیان از محل دفن زباله شهرستان ارومیه دو گونه *S. payculliana* و *Agelenopsis spp.* بود.

حشرات صید شده از محل دفن متعلق به ۹ راسته *Odonata*، *Orthoptera*، *Dermaptera*، *Dyctioptera*، *Neuroptera*، *Coleoptera*، *Diptera*، *Lepidoptera* و *Hymenoptera* بودند. چهار راسته دارای دگردیسی ناقص و پنج راسته

دیگر جزو حشرات دارای دگردیسی کامل بودند. بیشترین فراوانی مربوط به ۳ راسته Coleoptera, Diptera, Hymenoptera می باشد، که هر سه راسته جزو راسته‌های مهم از نظر پزشکی و بهداشتی می باشند.

بطور کلی، ۹ راسته حشرات صید شده در ۶ خانواده دسته بندی شدند. از راسته‌های Odonata, Orthoptera, Dermaptera, Dytioptera, Lepidoptera و Neuroptera هر کدام یک خانواده به ترتیب شامل خانواده Libellulidae, خانواده Acrididae, خانواده Labiduridae, خانواده Blattidae, خانواده Noctuidae و خانواده Myrmeleontidae شناسایی شدند. از راسته Coleoptera ۴ خانواده Coccinellidae, خانواده Tenebrionidae, خانواده Scarabidae و خانواده Cerambycidae شناسایی گردید. چهار خانواده Syrphidae, خانواده Sarcophagidae, خانواده Muscidae و خانواده Calliphoridae متعلق به راسته Diptera بودند. از راسته Hymenoptera هم دو خانواده Braconidae و خانواده Sphecidae صید شد. فراوانترین خانواده، خانواده Mucidae از راسته Diptera بود. طی این پژوهش، در مجموع ۳۰ جنس مختلف ازبندپایان و حشرات از محل مورد مطالعه به شرح ذیل جمع آوری و شناسایی گردید. بیشترین تنوع در خانواده‌های Muscidae, Sphecidae, Coccinellidae و Calliphoridae مشاهده شد. چهار جنس *Musca*, *Muscinia*, *Phannia* و *Stomoxys* اعضای خانواده Muscidae بودند. در خانواده Sphecidae هم سه جنس *Prionyx*, *Sphex* و *Ammophila* شناسایی گردید. از دو خانواده Coccinellidae و Calliphoridae هر کدام دو جنس و بقای خانواده‌ها یک جنس صید و شناسایی شد. فراوانترین جنس‌ها به ترتیب شامل جنس‌های *Psyllabora*, *Musca* و *Phania* بودند.

در مجموع ۳۳ گونه ازبندپایان و حشرات مختلف از محل دفن مواد زاید جامد شهری ارومیه صید شد. ۵ گونه جزء حشراتی بودند که دارای دگردیسی ناقص بودند. گونه‌های *Periplaneta americana*, *Shelphordella lateralis* از راسته Dytioptera دارای اهمیت پزشکی هستند.

با توجه به اینکه سایت دفن زباله‌های شهری زیستگاه مناسبی برای انواع بندپایان و حشرات مهم پزشکی می باشد این نتایج می تواند در مدیریت شهری و دفع صحیح زباله و به تبع آن پیشگیری از بروز اپیدمی بیماریهای ناقل زاد در ارومیه مورد استفاده قرار گیرد.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
فصل اول: کلیات.....	۱۱
مقدمه.....	۱۳
زباله.....	۱۷
انواع پسماند.....	۱۷
ترکیبات زباله.....	۱۹
بیماری‌های منتقله توسط برخی حشرات ساکن محل دفن.....	۲۶
بیماری‌های منتقله توسط مگس.....	۲۶
بیماریهای منتقله توسط سوسری.....	۲۸
روش های دفع زباله.....	۳۰
انتخاب محل دفن زباله.....	۳۱
فصل دوم: مواد و روش‌ها.....	۳۵
منطقه مورد مطالعه.....	۳۷
مواد و وسایل مورد نیاز صید بندپایان و حشرات.....	۳۹
جمع آوری نمونه‌های بندپایان و انتقال به آزمایشگاه.....	۴۰
شناسایی مورفولوژیک بندپایان صید شده.....	۴۶

فصل سوم: نتایج..... ۴۹

نتایج..... ۵۱

عنکبوتیان..... ۵۱

حشرات..... ۶۱

فصل چهارم: نتیجه گیری..... ۱۰۳

بحث..... ۱۰۵

نتیجه گیری..... ۱۰۸

پیشنهادهات..... ۱۰۹

References..... ۱۱۱

www.ketab.ir